

Yfirfærsla á þjónustu við fatlað fólk frá ríki til sveitarfélaga

FJÓRÐUNGSPING VESTFIRÐINGA

Guðni Geir Einarsson

2. október 2015

Hlutverk Jöfnunarsjóðs vegna yfirfærslunnar

Fasteignasjóður

Tekur yfir réttindi og skyldur framkvæmdasjóðs fatlaðra

80 íbúðar- og þjónustuhúsnæði vítt og breytt um landið

Flestar fasteignir seldar til sveitarfélag eða stofnana þeirra

Söluandvirði greitt aftur til sveitarfélaga í formi almennra framlaga

Framlög til sveitarfélaga

Almenn framlög

Framlög vegna NPA

Framlög vegna breytingakostnaðar

Framlög í Fasteignasjóð Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga

Sérstök viðbótarframlög

Almennt um yfirfærsluna

- Þjónustusvæði um rekstur við fatlað fólk skyldu hafa að lágmarki 8000 íbúa.
- Heimild til undanþágu vegna landfræðilegra aðstæðna
- Niðurstaðan að stofnuð voru 15 þjónustusvæði, en þar af voru 4 sem fengu tímabunda undanþágu.

Almennt um yfirfærsluna

Þjónustuvæði vegna reksturs á mál. fatlaðs fólks

Akureyrarkaupstaður

Austurland

Garðabær

Hafnarfjarðarkaupstaður

Sv.fél. Hornafjörður

Kópavogsbær

Mosfellsbær og Kjósarhr.

Norðurland vestra/Fjallabyggð/Dalvíkurbyggð

Norðurþing og nágrenni

Reykjavíkurborg/Seltjarnarn.

Suðurland

Suðurnes

Vestfirðir

Vestmannaeyjabær

Vesturland

Tilfærsla á tekjum milli ríkis og sveitarfélaga

	2010	Hækkun	2011
Hámarksútsvarsprósenta	13,28%	1,20%	14,48%
Lágmarksútsvarsprósenta	11,24%		12,44%

Beint til sveitarfélaga	0,25%
Renna til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga	0,95%
	1,20%

- Útsvarstekjur sveitarfélaganna hækka um 1,20% gegn samsvarandi lækkun á tekjuskattshlutfalli ríkisins.

Tekjur sjóðsins vegna yfirfærslu á málefnum málaflokki fatlaðs fólks

Útsvarspróstenta hæst 14,52%

Jöfnunarsjóður:

Vegna yfirfærslu mál. fatlaðs fólks 0,99%

Vegna yfirfærslu grunnskóla 0,77%

Hlutfall útsvar til sveitarfélaga 12,76%

Útsvarsstofn þessa árs (áætl.) 1.150.000.000.000

Áætlaðar tekjur Jöfnunarsjóðs á árinu 2015 (mál. fatl.) 11.385.000.000

Innleiðing jöfnunarkerfisins

	2011	2012	2013	2014
Fjárlagatölum ársins 2010 varpað áfram	100%	64,67%	33,33%	0%
Mæling á útgjaldþörf		26,67%	53,34%	80%
Mat á biðlista		2%	0%	0%
Útsvar		6,67%	13,33%	20%
Samtals	100%	100%	100%	100%

Af hverju jöfnunarkerfi ?

- Hlutfall notenda í þjónustu misjafnt milli svæða og þjónustuþyngdin afar breytileg.
- Útgjöld vegna nýrra notenda geta verið mjög misjafnt hlutfall af umfangi á svæðinu.
- Notendur flytjast búferlum á milli svæða í ólíkum mæli.
- Uppbygging aðstöðu fyrir þjónustu var komin misjafnlega langt á veg.
- Styrkur tekjustofna sveitarfélaga er með mjög misjöfnum hætti til að standa undir þungum og sveiflukenndum rekstri sem getur einkennt þennan málaflokk.

Hvers vegna matskerfi ?

- Má færa margvísleg rök fyrir þörf á hlutlægu mati á þörfum fólks með fötlun.
- Þörf á matskerfi, sem tryggir réttláta nýtingu þeirra fjármuna sem veitt er til þjónustu fyrir fatlað fólk.
- Bilið milli krafna um þjónustu og fjármagns breiðkar.

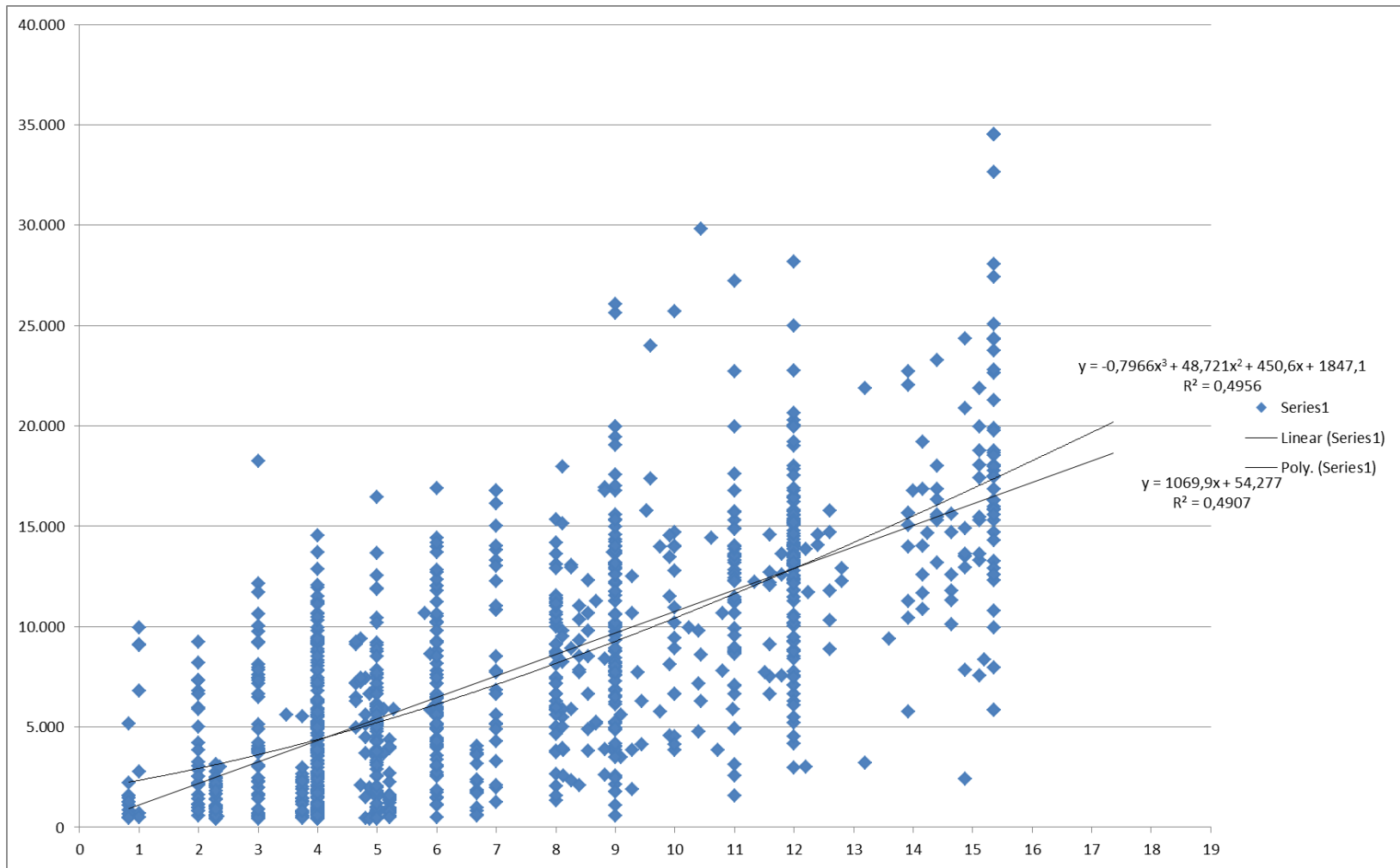
Mat á stuðningsþörf – SIS mat

(supports intensity scale)

- Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins (GRR) er leyfishafi matsins hér á landi.
- GRR hefur séð um framkvæmd matsins í samráði við innanríkisráðuneytið (Jöfnunarsjóðs) og velferðarráðuneyti.
- GRR og Jöfnunarsjóður hefur jafnframt verið í samstarfi við aðila innan Háskóla Íslands vegna tölfraeðilegra greininga og fræðilegra úttekta.

Samhengi stuðningsparfar (SIS) og kostnaðar

Mat á stuðningsþörf – framhald

- Í fyrsta matshóp (2009-2010) voru um 900 einstaklingar (VEL).
- Frá 2011 (IRR) hafa verið metnir einstaklingar vegna nýliðunar í málaflokknum.
- Nú er unnið að mati á tæplega 100 einstaklingum vegna nýliðunar.
- Við yfirfærsluna var ákveðið að við lok reynslutímabilsins (2011-2013) yrði framkvæmt endurmat á þeim sem metnir voru 2010.

Endurmat - ástæður

- Breytingar kunna að hafa orðið á upprunalega matinu hjá þjónustunotendum
- Niðurstöður matsins hafa mikla þýðingu fyrir fjárveitingar til svæða.
- Til að finna þessar breytingar þá varð að endurmeta allan hópinn.

Endurmat – upplýsingar

- Breytingar geta verið háðar t.d. aldri, kyni og fötlun.
- Svörum því spurningum eins og:
  - Hjá hverjum verða breytingar á stuðningsþörf ?
  - Hjá hverjum breytist hún mest ?
  - Hvað spáir fyrir um breytingar á stuðningsþörf ?
  - Hversu oft þarf að framkvæma endurmat ?
- Endurmatinu lauk í nóvember 2014.

Notkun á SIS

- Bandaríkin
- Ástralía
- Belgía
- Kanada
- Spánn
- Króatía
- Tékkland
- Grikkland
- Portúgal
- Ísland
- Írland
- Ísrael
- Ítalía
- Japan
- Kórea
- Holland
- Tékkland
- Grikkland
- Tævan

Innleiðing jöfnunarkerfisins – áskoranir

1. Skráning og vinnsla upplýsinga.
2. Afmörkun matshóps.
3. Mat á þjónustupörf barna.
4. Ólík sjónarmið við hraða á innleiðingu.
5. Sveiflur í tekjum.
6. Framkvæmd þjónustumats (SIS mats)
7. Afmörkun þjónustuhóps.
8. Óvenjuleg stuðningspörf

Rekstraruppgjör á tímabilinu 2011 – 2013

Yfirlit: Mismunur tekna og gjalda 2011-2013

	2011	2012	2013
Framlög Jöfnunarsjóðs á greiðslugrunni	8.195.323	9.642.374	10.154.820
Framlög vegna útsvars (0,25%)	2.281.624	2.520.848	2.730.534
Heildartekjur vegna yfirfærslu	10.476.947	12.163.222	12.885.354
Hækkun %		16,10%	5,94%
Heildarútgjöld vegna yfirfærslu	10.463.500	11.915.510	13.063.465
Hækkun %		14%	10%
Tekjur/gjöld umfram tekjur	13.447	247.712	-178.110

Rekstraruppgjör árið 2014

Yfirlit: Mismunur tekna og gjalda 2014 - áætlaðar tölur

	2014 á greiðslugrunni	2014 á rekstrargrunni
Framlög Jöfnunarsjóðs	10.561.288	10.557.181
Framlög vegna útsvars - rekstrargrunnur(0,25%)	2.710.763	2.710.763
Heildartekjur vegna yfirfærslu	13.272.051	13.267.943
Heildarútgjöld vegna yfirfærslu	14.372.483	14.372.483
Tekjur/gjöld umfram tekjur 2014	-1.100.432	-1.104.540
Tekjur/gjöld umfram tekjur 2013	-178.110	-144.238
Breyting á rekstrarafkomu 2013-2014	-922.322	-960.302

Fjármál - þróun á vestfjörðum

	2011	2012	2013	2014
Almennt framlag	193.554.257	252.257.840	261.577.284	224.589.025
Viðbótarframlag				35.474.000
	193.554.257	252.257.840	261.577.284	260.063.025
Þróun %		30%	4%	-1%
Útsvar	47.483.000	50.987.000	54.925.000	54.164.000
	241.037.257	303.244.840	316.502.284	314.227.025
Útgjöld	248.581.000	280.496.000	317.933.000	324.504.000
	-7.543.743	22.748.840	-1.430.716	-10.276.975
		13%	13%	2%

Rekstur ársins 2015

- Stefnir í umtalsverðan rekstrarhalla árið 2015.
- Hátt hlutfall af tekjum í málaflokknum.
- Mikil tekjulækkun.
- Aukning útgjalda.

Framlög ársins 2015

- Unnið að gerð reglna vegna viðbótarframlaga ársins 2015.
- Drög lögð fram á fundi ráðgjafarnefndar í sept.
- Niðurstaða í október.
- Vinnum með
  - Breytingar framlaga milli ára
  - Strúktúrbreytur:
    - Fjarlægðir
    - Kjarnar
    - O.fl.

Framtíðin – kerfi í þróun

- Aðrar breytur en SIS sem endurspeglar útgjaldabörf.
- Horfa til ólíkra aðstæðna á þjónustusvæðum.
  - Vegna stærðar eða smæðar
  - Vegna landfræðilegra aðstæðna
- Mál sem tengjast öryggisgæslu.
- 2014 er fyrsta árið sem jöfnunarkerfið er í fullri virkni.
- 2013, 2014 og 2015 fjármagni dreift sérstakleg til svæða sem yrðu fyrir lækkun á framlögum milli ára.

